

Sygn. akt VU 1108/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Wiesława Kruczkowska

Protokolant Marta Sokółowska

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2013 roku w Białymstoku

sprawy **Spółdzielni (...) w Ł.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

z udziałem zainteresowanych **L. G., K. Ł. i D. M.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania **Spółdzielni (...) w Ł.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.**

z dnia 14 maja 2012 roku, 14 maja 2012 roku, 14 maja 2012 roku

Nr (...), (...), (...)

I. oddala odwołania;

II. zasądza od Spółdzielni (...) w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...) (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 1108/12

UZASADNIENIE

Spółdzielnia (...) w Ł. złożyła odwołania od następujących decyzji (...) Oddział w B., w których wskazano podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne podlegających ubezpieczeniom osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej:

- z dnia 14 maja 2012 roku dotyczącej L. G. za okres miesięcy: marca, lipca i grudnia 2007 roku oraz marca 2008 roku;

- z dnia 14 maja 2012 roku dotyczącej K. Ł. za okres miesięcy: marca, lipca i grudnia 2007 roku, marca i grudnia 2008 roku oraz kwietnia 2009 roku;

- z dnia 14 maja 2012 roku dotyczącej D. M. za okres miesięcy: marca, lipca i grudnia 2007 roku, marca i grudnia 2008 roku oraz kwietnia 2009 roku;

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji podał, że płatnik nie uwzględnił w podstawie wymiaru oraz nie naliczył składek od wypłaconych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych świadczeń pieniężnych z okazji Ś. Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, z okazji Dnia Spółdzielcy, a także na indywidualny wypoczynek wakacyjny. Przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, na podstawie którego świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie miały do 31 lipca 2010 roku zastosowania do osób wykonujących umowę zlecenia, umowę agencyjną lub inną umowę o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

W odwołaniu od powyższych decyzji Spółdzielnia (...) w Ł. zarzuciła jej naruszenie prawa, to jest:

1) błędną wykładnię art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r. nr 70, poz. 335 ze zm.) poprzez przyjęcie, że świadczenia socjalne wypłacone w latach 2007-2011 z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w postaci pomocy finansowej i talonów, przeznaczonych na zakupy świąteczne z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy oraz dopłat na indywidualny wypoczynek urlopowy w 2009 r. i pomoc finansową pracownikom z okazji Dnia Spółdzielcy w lipcu 2007 r., nie miały charakteru świadczeń socjalnych w rozumieniu tego przepisu,

2) niezastosowanie w sprawie postanowień art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm.) w zw. z § 2 ust.1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zgodnie z którymi podstawy wymiaru składek nie stanowią m. in. przychody pracowników w postaci świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

3) błędne ustalenie faktów, polegające na przyjęciu, iż przy przyznawaniu pomocy z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie była brana pod uwagę sytuacja materialna i rodzinna pracowników.

W oparciu o powyższe wносиła o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez ustalenie podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne na dotychczasowym poziomie oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział B. podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 27 listopada 2012 roku Sąd połączył sprawy wszczęte na skutek odwołań od wskazanych decyzji do wspólnego rozpoznania zgodnie z art. 219 kpc.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie jest bezzasadne.

W toku kontroli przeprowadzonej przez organ rentowy w Spółdzielni (...) w Ł. stwierdzono, że Spółdzielnia ta udzielała pomocy osobom wykonującym pracę na podstawie umowy agencyjnej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w formie wypłacanych kwot w gotówce lub w postaci bonów z okazji Ś. Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, Dnia Spółdzielcy, a także na indywidualny wypoczynek wakacyjny. W wyniku kontroli ustalono, że wypłaty przyznane agentom nie są świadczeniami socjalnymi w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych a przede wszystkim nie ma do nich zastosowanie § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W ocenie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zaskarżonych decyzjach zasadnie przyjął, że w wymienionych okresach płatnik składek powinien naliczyć i opłacić składki od wypłaconych zainteresowanym świadczeń pieniężnych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągnany także z tytułu umowy agencyjnej. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe (art. 20 ust. 1).

Z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 poz. 164, nr 1027 ze zm.) wynika, że do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składek nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną a pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez ubezpieczonego.

Regulacja zawarta w cytowanym art. 18 ust. 1 określa zatem, wyłącznie w sposób pozytywny, jakiego rodzaju przychód stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Nie wymienia natomiast ani ograniczeń w tym zakresie, ani tym bardziej wyłączeń z podstawy wymiaru składek jakichkolwiek przychodów, oczywiście poza tymi, które nie są przychodami w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Do określenia wyłączeń z podstawy wymiaru składek niektórych rodzajów przychodów został natomiast zobowiązany minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 21 powołanej ustawy.

Wydane na podstawie tej delegacji rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106) w § 2 ust. 1 pkt 19 stanowi, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Należy stwierdzić, że powyższa regulacja w brzmieniu obowiązującym do 31 lipca 2010 roku nie znajdowała zastosowania do osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Zgodnie z § 1 rozporządzenia przepisy § 2 dotyczyły wyłącznie przychodów osiągniętych przez pracowników u pracodawcy w ramach stosunku pracy. W myśl § 5 przepisy § 1 - 4 znajdowały odpowiednio zastosowanie do osób wykonujących pracę nakładczą, funkcjonariuszy Służby Celnej, osób wykonujących odpłatnie pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania na podstawie skierowania do pracy (ust. 1), a także przepisy § 2 - 4 do członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych (ust. 2). Przepis § 5 ust. 2 otrzymał nowe brzmienie rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 09 lipca 2010 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z dnia 15 lipca 2010 roku). Rozporządzenie zmieniające weszło w życie 01 sierpnia 2010 roku. Zgodnie z nowym brzmieniem § 5 ust. 2 przepisy § 2 - 4 stosuje się odpowiednio przy ustalaniu podstawy wymiaru składek członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Tym samym należy uznać, że sporne przychody agentów nie miały charakteru socjalnego, co oznacza, iż powinny zostać uznane za przychody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Nie zachodziło tu bowiem wyłączenie przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika odwołującej się o przesłuchanie zainteresowanych na okoliczność ich sytuacji materialnej oraz czy były podstawy do przyznania im świadczeń. Jak wynika poczynionych ustaleń odwołująca się przed przyznaniem świadczeń nie badała sytuacji rodzinnej i majątkowej pracowników, do czego była zobowiązana regulaminem i ustawą, a ponadto przepis § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia nie miał do nich zastosowania. Zatem ustalenie obecnie, jaka była sytuacja materialna zainteresowanych pod kątem podstaw do przyznania świadczeń pozostawało bez wpływu na rozstrzygnięcie (art. 217 § 3 kpc).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd orzekł jak w sentencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz ZUS rozstrzygnięto zgodnie z art. 98 kpc.